Debreczen, 1900. XXVII. évfolyam 202. sz. Szerda, augusztus 15.

Előfizetési árak:
ostán vagy házhoz küldve:
Egész évre. 20.— kor.
Félévre . . 10.— kor.
Negyedévre 5.— kor.
Egy hónapra 1.70 kor
Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:
Egy □ cm. területenként 8 fillér.
Nyilttér és magánérdekü közlemények soronkint 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utcza 13.
Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő: Koncz Ákos. Felelős szerkesztő: Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utcza 13.
Előfizetés, hirdetés és magánérdekü közlemények felvétele.

A mezőgazdasági hitel.

Debreczen, aug. 15.

A gabonauzsora kérdése s az ezzel egyidejüleg jelentkezett, a merkantilista és agrárius érdekek között kifejlődött viták napi rendre hozták a mezőgazdasági hitel kérdését. Többféle eddig ismert javaslatok között, melyek a mezőgazdát olcsó hitellel kivánják ellátni s melyeknek czélja az, hogy a magyar mezőgazdaság szorongatott helyzetén segitsenek s megmentsék őt attól, hogy termését a piaczra dobja s ezáltal a gabonaárak káros hanyatlását mozditsa elő, vagy attól, hogy magát a gabonauzsorások karjaiba dobja — különösen kitünik életrevalósága tekintetében a Márk Márkus-féle községi mezőgazdasági közraktári jegyek rendszerét tárgyazó javaslat, melyet több országgyülési képviselőből és birtokosból alakult létesitő bizottság terjesztett be megvalósitás végett a földmivelési miniszterhez.

A Márk-féle rendszer lényege abban áll, hogy nem szükséges a gazdának terményét a közraktárba vinni s ott helyezni el, hanem az az eladásig továbbra is birtokában marad. Minden egyes községben hivatalból községi termésnyilvántartási évkönyvek és községi nyájnyilvántartási évkönyvek vezettetnek.

A községi termésnyilvántartási könyvben minden egyes gazda részére külön lap nyittatik, melybe kérelmére tavaszszal bevezettetnek a birtoka területén és udvarán lévő betakaritott termés és termények. Épen igy nyittatik külön lap a nyájnyilvántartási könyvben is.

Törvényhozás mondja ki, hogy e nyilvántartási könyvekben összeirt de a gazda birtokában maradt és az országos községi és mezőgazdasági közraktári hitelbank javára zálogként lekötött ingóságokra nézve oly hatályu zálogjog biztositttatik, mint a milyen a végrehajtási zálogjognak van s a könyvekben beirt ingóságokra közvetlen aratás előtt az aratási költségek fedezésére vagy őszszel sürgős kiadásai fedezésére a gazda 3 vagy 6 havi kölcsönt kap a lekötött ingóságok fele értékének erejéig.

A gazda egyszerüen odamegy a minden községben alakult mezőgazdasági községi közraktári választmány elnökéhez és bejelenti, hogy függő vagy betakaritott terméseire vagy marhaállományára bizonyos összegü előleget akar felvenni a gazdasági közraktári hitelbanktól s kéri a választmányt, hogy állapittassa meg becsüsök által ingóságai mennyiségét, minőségét és értékét s erről becslési okmányt adjon ki. — E becslési okmánynyal a gazda elmegy az előljárósághoz, mint termény- és nyáj nyilvántartási hivatalhoz, okmányát átnyujtja és a nyilvántartási könyvbe előjegyezteti, hogy ingóságait a bank javára leköti, azaz bekebelezteti a nyilvántartási könyvbe lekötött terményeit vagy marháit.

Az előljáróság erről igazolványt ad a gazdának. Ez igazolványban fel van tüntetve a kölcsönösszeg, melynek erejéig ingóságait leköti, továbbá az ingóságok, marhák mennyisége, minősége és értéke. Ez igazolvány alapján az országos mezőgazdasági községi közraktári hitelbank az elzálogositott termények, illetve marhák megállapitott fele értéke erejéig folyósitja az engedélyezett mezőgazdasági előleget, mely a községi nyilvántartási könyvbe is bevezettetik. Az országos mezőgazdasági községi közraktári hitelbank aztán az igazolványok alapján az azokban feltüntetett s tényleg folyósitott mezőgazdasági előlegek erejéig fixkamatozással dotált három vagy hat havi, illetve egy évi mezőgazdasági községi közraktári jegyeket — warraus agricoles — bocsát ki, melyek a lejárat napján pontosan beváltandók.

E közraktári jegyek sokkal biz-

TÁRCZA.

Rangos vő.

— Elbeszélés. —

— A „Debreczeni Ellenőr" eredeti tárczája. —

Irta: *Szini Péter.*

III.

Az emlitettük estélyen láttuk, hogy Réviné mindenáron közelebbi tudósitást igyekezett nyerni a doktortól az ismeretlenség homályában rejtőzködő báró felől s hogy ezt annál hathatósabban eszközölhesse, rummal bőven feleresztett theával kinálgatta Kurtát.

— Mondja csak, kedves doktor! — vette fel a tárgyat Réviné. — Mit gondol ön a báró felől? Most négyszemközt vagyunk, bátran nyilatkozhatik.

— Hogy én mit gondolok? Semmi egyebet, csak azt, hogy Ludberki báró egy galant egyén, egy fess gavallér, egy müvelt világfi, ki boldogságot képes adni egy nőnek.

— Hát nősülni szándékozik a báró?

— Egész bizonyossággal nem állithatom, de miként azt egyes elejtett szavaiból észrevettem, ilyes valamit forgat elméjében.

— Az a leány igazán boldog lesz, ki lebilincselheti.

— Ugy van, mert a báró kedves férj fog lenni, ki nőjének egész szivvilágát megismerni s minden vágyait teljesiteni képes lesz.

— Mondja csak, édes doktor: ha én...

— Ugyan Vilma!...vagy bocsánat! a régi időkre ragadtattam vissza!...— Ugyan nagyság, miként gondolhat ilyent, hogy kegyed?...

— Értsen meg, kedves doktor! Nem a saját érdekemben, de tudja: nekem is van két leányom!...

— És pedig szépek, elbüvölők, mondhatom!...Azt hiszem: a kilátásba helyezett estély határozó befolyásu lesz a báróra s megtörténik a választás.

— Lencsi leányom nem is lenne megvetendő parthie, ha Szerenát nem emlitem is!

— Nem ám!... Lencsi szakasztott mása nagyságnak!.... Épen olyan volt nagyság az elmult időben!.... Hja, bizony régi idő!... Husz éve már annak, midőn szerelmet vallottunk. Emlékszik-e még?

— Ugyan ne érzelegjen, kedves doktor!...Hagyjuk azt, a mi elmult!

— Csak nagyságon mulik, hogy vissza nem hozhatjuk!... Ha nagyság is ugy akarná, mint én!...

— Hogyan gondol olyat?... Nagyszerü is volna!... Egy asszonynak két eladó lánya s magának kerit férjet!.... Haha!

— Igen, igen!... Hm! a világ felette kész a megitélésre... Hát ahhoz mit szólna, drágám, ha én a bárót megkeritném? Nem mondom, hogy épen Lencsinek, vagy épen Szerenának, hanem a kettő közül valamelyiknek, a melyikőjük a báró ur izlésével találkoznék.

— Azt mondanám, hogy ön, kedves doktor, felette ügyes a nősülés utjában álló akadályok elhárításában.

— Hehehe! Ezzel hizelgek is magamnak!... Én a báróval már közelebbi ismeretségben vagyok szerenesés lehetni; meg is teszek mindent nagyság, vagyis a kedves leánykák érdekében, azonban egy feltételt kötök hozzá.

— Halljuk a feltételt, kedves doktor!

— Hogy ha én a tervet valósitandom, nagyság is valósitani fogja régóta dédelgetett reményeimet s nőmmé lesz.

— Jól van! Állok a feltételnek!

— E beszéd után Réviné vendégei közé vegyült, mig dr. Kurta, kivel most nyulat lehetett volna fogatni, örömérzettel ment a szomszéd szobába, hol éltesebb uraságok kártyáztak.

Ő is kért egy blattot s erre másikat, igy tovább. Veszitett kegyetlenül, mintha akarattal tenné, hogy bebizonyitsa amaz ismeretes mondás igazságát: „A ki szerencsétlen a kártyában, szerencsés a szerelemben!"

Részemről nem tudom, ki találta ki e gyakran divó mondást, de annyi áll, hogy a szerenesétlen játékosok ezzel vigasztalják magukat, már t. i. az olyanok, kik még nem kerültek Hymen rózsalánczába.

tosabbak, mint a legjobb ugynevezett tárcza-áruváltók. Az országos banknak pedig az osztrák-magyar jegybank folyósitaná az előlegeket s a gazdasági bank ügykezelésének ellenőrzése czéljából vetójoggal felruházott delegáltjait küldené a gazdasági bank igazgatóságába. A mezőgazdasági előleget igénybevevőkből alakult rendszeres községi és megyei választmányok tagjai végül csekélyebb mértékü kezességet vállalnak azokért a károkért, melyek az elzálogositott terményeknek és marháknak a nyilvánkönyvekbe való helytelen bevezetése vagy helytelen becslése folytán származnak,

A mezőgazdasági hitelrendszerek között az itt vázlatosan ismertetett Márk-féle rendszer czélszerüsége és a gazdasági életnek megfelelő gyakorlati alkalmazhatóságánál fogva előnyösen tünik ki. Különösen kitünik ennek czélszerüsége azon intézkedések felett, melyek eddig a gazda szorult helyzetén az által kivántak segiteni, hogy megszoritották a kereskedelmi ügyletek egy részét s azokat a gabonauzsora fogalma alá sorozták. Pedig a megszorult gazdán nem segit az, ha a gabonauzsorától rettegve, a gabonakereskedő visszatartja magát a gabonaelőlegüzletektől.

E rendszer által megszabadul a gazda attól a bajtól, hogy őszszel minden áron kinálja eladásra terményét, lenyomja a gabonaárakat s ezáltal országos gazdasági krizist készit elő.

A mezőgazdasági válságnak e rendszer tehát a legbiztosabb megszüntetője s az egyformán fog használni a gazdának és a kereskedőnek. Mert normális gabonakereskedelem is csak akkor fejlődhetik, ha a mezőgazdák nem kénytelenek őszszel terményeiket piaczra dobni, mert nem az ugynevezett papirosgabona, hanem a sürgősen kinált gabona idézi elő a gabonapiaczon az árhanyatlást. Egészséges állapotok mellett egészséges kereskedelmi viszonyok fognak fejlődni.

És e rendszer a legmegfelelőbben oldja meg a kérdést s kiegyenliti az ellentétet, mely a merkantilisták s az agráriusok között az ujabb időben mind élesebbé fajult, mert annak elvei szerint a két egymással ellentétben állani látszó érdek között az ellentét csak mesterkélt s ennek kiegyenlitése közgazdasági életünk további folyamán a gazdasági krizis végét jelenti.

A tapolczai választás. Tapolczáról irják lapunknak, hogy délután fél 1 órakor Abaffy Emilre, a néppárt jelöltjére 285 és Hertelendy Ferenczre, a szabadelvüpárt jelöltjére 646 szavazat esett és igy Hertelendy megválasztása bizonyos. A tapolczai kerület egyike azoknak, melyeket a néppárt magáénak tartott s a hol a győzelmet biztosnak hitte. A jelek azonban odamutatnak, hogy a néppárt számitásában alaposan csalódott. Remélhetőleg igy fog csalódni az elhóditani kivánt kerületek magatartásában is.

Dalegyletünk legutóbbi kirándulása.

II.

A három dalegylet együttes kara nyitotta meg a hangversenyt Huber K. honfidalával. Bár nem épen illik magunkról szólani, de mégis ki kell emelnem, hogy Mácsay Sándor szövetségi karnagy vezetése alatt a legösszevágóbb előadást élvezhetett a hallgatóság. Az elismerés szünni nem akaró tapsolásban való nyilvánulása nem csupa udvariasságnak volt a kifolyása. A Balázs Sándor gyönyörü hegedüjátékát dr. Mariska Ödön mesterileg kisérte.

A 3 ik szám a nagykárolyi dalkör előadása volt, melyet nem ok nélkül siettünk a közönség között végig hallgatni és élvezni. Kun Miksa karnagy olyan preczizül tanitotta be és vezette a kellemes hanganyaggal rendelkező dalosokat. mely mindenki részéről a legnagyobb elismeréssel találkozott. Szabó Sándor párját ritkitó hatással szavalta el a László Andor alkalmi, igen sikerült költeményét.

Az ötödik számnál a programmtól eltérőleg, a Tamkó Bella kisasszony népdalait nem dr. Mariska Ödön kisérte, hanem a zenekar. A gyönyörü éneklés kellő méltatására erősebb toll kellene, mint a minővel csekélységünk rendelkezik. A szilágysomlyaiak nem hiába hordják tenyerükön a mükedvelő énekesek kiváló képviselőjét, ki a somlyai mükedvelő előadások, hangversenyek éltető lelke szokott lenni. — A hang kellemes lágysága, hajlékonysága s mondhatjuk iskolázottsága, érzelemteljes volta a szó legigazabb értelmében várakozásunkon felül meglepett bennünket; a magyar népdal a kisasszony ajkairól annyira megtalálta az utat a közönség szivéhez, hogy nem térhetett ki még egy második, sőt harmadik dal eléneklése elől sem. Nos, a zilahiak méltán irigyelhetik e ritka, kedves énekl5t a somlyaiaktól, kit, ha nem értesültünk volna, hogy ugy van, nem fogadtunk s ismertünk volna el mükedvelőnek.

Kardos Béla humoros felolvasása folyvást derült hangulatban tartotta a szinpadhoz közelebb ülőket, a távolabb ülők méltán sajnálhatták, hogy a szellemes ötletektől sziporkázó felolvasást a hang fátyolozottsága s erőtelensége miatt teljes egészében nem élvezhették. A soros debreczeni dalegylet eléneklésének sikerét már merő szerénységből sem lehet bővebben méltatnom.

Hanem a 8-ik számnál szinte szorongva aggódtunk, hogy Tamkó Bella kisasszony a közönség előbbi ujrázó kivánságainak teljesitése után vajjon nem fáradt-e ki? Aggodalmunk teljesen felesleges volt, mert zongora solojával megmutatta, hogy nemcsak énekelni, hanem zongorázni is nagyon szépen tud. Most se maradt el a közönség kielégithetetlen ujrázó tapsolása s a kisasszony ujabban egy müvésziesen kidolgozott s nagy bravurral elzongorázott müdarabbal kedveskedett a lelkes közönségnek.

Bizony már tizenegy felé járt az óra, s még mindig hátra volt a zilahi dalkör éneke, mely a hangverseny müsorát volt hivatva bezárni.

A terem levegője kezdett türhetetlen lenni, a nemes ifjuság a tánez kezdete után

---

IV.

A Ludberki báró által tartani szándékolt mulatság felette felcsigázta Réviné kiváncsiságát és nagy örömmel fogadta dr. Kurtát, midőn az kora reggel beállitott a báró által kibocsátott meghivóval.

— Látja, Vilma!. . . vagy hogyan is mondjam? . . . Ugy-e igaz? . . . . Ime itt a meghivó! . . Most már rajtunk áll közelebbvonni őt a kitett hálóhoz! . . . Bizonyosra veszem, hogy Lencsike gyujtó szemei el veszik gondolkozó képességét!... Ah, az nagyszerü eredmény lesz!...Egy ily rangos vő nem található minden bokorban!... Hallja csak, nagysád, mily pompásan cseng: Révi Lencsi kisasszony és Ludberki báró jegyesek!...Hahaha!

Réviné szemei szokatlan fényben ragyogtak. Ő maga is mindig ily rangos vőre számitott s meg sem gondolta, hogy terve ily közeli megvalósuláshoz közelegjen.

Emlitsem-e, hogy a várt estélyre minő előkészületek tétettek? Mondjam-e, hogy a varrógép zakatolása tölté be egész napon a ház csendjét? Azt hiszem: minden olvasónőm elképzeli, ha másról nem, önmagáról.

A vendéglő fényesen kivilágitott terme már zsufolásig tömve volt a vendégekkel, midőn Réviné, dr. Kurta és leányaitól követve, megjelent a diszes csoportozatban.

Minden szem azonnal feléjük irányult s nem egy titkon elfojtott irigy megjegyzést lehetett hallani a festői szépségü Lencsi s a bájaiban viruló Szeréna felől.

— Nézzétek! — mutatott feléjük Fürjész Eleonóra, a már kissé éltesebb hajadon. — Itt jönnek a hóditók!

E megjegyzés, bár Eleonóra gunynyal ejté ki, találó is volt, mert a két hölgyhöz hasonló szépség magasabb körben is feltünést kelthetett volna.

Réviné gyönyörrel legelteté anyai szemeit leányain s titkon pillantgatott az irigységtől duzzadt ajku közepes szépségek felé.

A báró felette szives volt. Dr. Kurta által bemutattatta magát Révinének, kinek hódoló tisztelettel, keresett hajlongással csókolta meg kezeit s alig győzte bocsánatkéréssel, hogy ezideig tiszteletét nem tehette és erősen megigérte, hogy e hibáját mielőbb jóvátenni igyekezik.

Azután a zene ábrándos hangjánál, Szerénával karján, tánczbavegyült.

Lencsi előtt feltünővé vált e méltatlan mellőztetés. Nem is késett anyját erre figyelmeztetni.

— Látod-e mamám, még Szerénát vitte tánczba?!

— Csendesen, Lencsi! — figyelmeztető anyja, kinek szive is repdesett örömében, — légy türelemmel; téged is majd felkér egy tánczra.

De bizony Lencsi csak hiába várakozott, Ludberki egész estélyen Szerénát tánczoltatta.

Dr. Kurta a tánez tartama alatt odafurakodott Réviné mellé s mosolyogva sugta neki:

— A hal horogra került! Szeréna győzött!

Réviné örömtől áradó kebellel bólintott helyeslést s midőn az estély véget ért, győzedelmes hadvezérként ment haza, mitsem hallgatva Lencsi dühös kifakadásaira, ki a nem várt mellőzés feletti bosszuságában felette erős kifejezéseket használt a báró ellen.

V.

Másnapra kelve Réviné már kora reggel erősen csengetett s a belépő szobaleányt utasitá, hogy Ferencz urat küldje hozzá rögtön.

— Ki volt az a Ferencz ur? — kérdheti a szives olvasó.

Ferencz ur édes testvérje volt Révinének, de a mennyire különböző egymástól a narancs, meg a dió, épen oly különbség volt a két testvér között.

Mig Réviné helyes belátással s a kinálkozó alkalom előnyös felhasználásával minden igyekezetével azon volt, hogy a feljebbtörekvés lépcsőin mind magasabbra hatolhasson, addig Ferencz ur épen ellenkezőt cselekedett, lévén neki oly együgyü természete, — ezt nem én mondom neki, hanem Vilma huga — melynél fogva semmi élvezetet nem talált abban, ha valaki üres zsebbel urat játszik s a társalgótermek bonvivantjává növi ki magát. Előtte a gazdálkodás volt minden és pedig oly hatalmas motivum, melyhez való szigoru ragaszkodása miatt meghiusult édes atyjának az ő fiská-

óhajtozott, az öregek pedig pihenés után vágyakoztak. Nem tagadjuk, hogy jó magunknak is volt egy kis bajunk: nagyon megszomjaztunk... Szóval a közönség elég rosszul volt disponálva arra, hogy még egy énekszámot meghallgasson. Kezdtük sajnálni a legvégül maradt zilahi dalkört, hogy az eddigi előadások által elkapatott izlésü publikum nem fogja kellő figyelemmel kisérni. Azonban kellemesen csalódtunk. A mint a szinpad függönye megmozdult: a zsibongás elnémult, az arczokon a várakozás kifejezése ült, melyhez az előadás alatt a megelégedés mosolya is társul szegődött, mig Gaál F. Sóhajtás czimü dalát énekelték a derék dalosok. Diadallal áttörtek minden nehézségen, s a dal végével ott állt a tapsoló, az ujrázó közönség, szünni nem akaró éljenzéssel adván elismerésének kifejezést a müvészileg sikerült előadásért.

Legyen elengedve a tánez folyamáról referádát irni. A megjelent szépségek névsorát még az ismerős riporternek is nagy feladat lett volna összeállitani. De azt mégis megemlitem, hogy az első tánez a Palotás volt. Gyönyörüséggel szemléltük az előkelő magyar táncot, melynek ezentul nem lesz szabad lemaradnia a magyar tánczrendek soraiból.

Lesiettünk a Palotás után a földszinten levő étkező helyiségekbe, hol vidám társaságban töltöttük az időt a hajnali vonat indulásig. Végtelenül sajnáltuk, hogy a zászlóanya tiszteletére s szórakoztatására szánt dalunkat az étkezőben el nem dalolhattuk a szomszéd teremben duhajkodó mulatozók zaja miatt, mely — még egy kis csendes kérés ellenére sem volt hajlandó mérsékelni magát. Biztattuk Péter Gábor bátyánkat, hogy menjen, csináljon egy kis rendet abban a vásárban. De ő keserü lemondással felelé, hogy egy kis debreczeni rendőrség kellene hozzá...

Zilahi kirándulásunk utolsó programmjáról, a hétfőre tervezett meszes-hegyi szalonnasütésről részletesen nem referálhatok, mert a vigadóból egyenesen az állomásra siettünk, a debreczeniek majdnem mindnyájan. Társaimtól tudom, hogy hétfőn délután 5—6 kocsi vendég csakugyan kiment a Meszes hegyre, hol a fenyegető eső elől a vadásztói mulatóhely fedele alá tartották tanácsosnak vonulni. Igy esett meg aztán, hogy a magyaros vendéglátás utolsó jelenetében nem annyira kivülről áztak meg a dalosok, mint inkább belől áztak el. Szóval sikerült murit élveztek ott is. Ha elismerés és hála illeti a vendéglátókat: adjuk meg mi is az elismerést a n.-károlyi zászlótartónak, ki utolsónak hagyta el kedden a csatatért, de a zászló becsületét megmentette.

Most már a kellemesen töltött napok és éjjelek emlékein merengünk. Nem fogja azonban azt zavarni, ha korábban elejtett igéretünkhöz képest egy pár szerény, s jóindulatu észrevételt koczkáztatunk.

A három napra terjedő programm hosszu időt vett el. Ezért sokkal megfelelőbb lett volna, ha már a szombat délutáni időt felhasználtuk volna a meszesi kirándulásra. Nehányan ezt akkor meg is tették. Munkakörünket nem hagyhatjuk mindannyian oda három, sőt négy napra. A tömegesebb kirándulás pedig tagadhatatlanul emlékezetesebb lett volna mindnyájunk előtt. Hiányában voltunk az egész ünnepélyt felmutató programmnak. Itt-ott sikerült ugyan a sors egyik-másik kedveltjének kezében ilyesmit látni, de többen minden igyekezetünk ellenére sem jutottunk hozzá. Ez aztán lazává tette az ünnepség folyamát.

A zászlóanya felkisérésekor az utczán való végig és visszamenetel temetésies szint kölcsönzött a proczessusnak; látványosabb lett volna, ha csupán a zilahi dalkör kiséretében való felvonulókat a többi dalkör jól elhelyezésben várta volna a tribün előtt, de erre a már fentebb emlitett kordon lett volna szükséges. A tribun alakja is olyan volt, hogy a piaczon összesereglett közönség sem látni, sem hallani nem tudott eleget; a szük emelvény tul volt terhelve közönséggel, 25—30 nyoszolyó lánykával, vőfélyekkel, az ünneplés előkelőségeivel stb.

Jó szerencse, hogy a gerendázat kibirta a terhet. A vasárnap déli társas ebéden sajnosan nélkülöztük Zilah városának közönségét, mert a hivatalból megjelent s nehány meghivott notabilitás Zilah város nagy intelligenczióját nem képviselte. Zilahon van kiválóan adminisztráló megyei tisztviselőség, törvényszéki s járásbiróság 18—20 tanférfiuból álló főgymnasiumi és polgári iskolai tanárkar, felső polgári leányiskola, tekintélyes ügyvédi kar, városi tisztviselőség; pénzintézetek és pénzügyigazgatóság hivatalnokai; állami elemi iskolai tanitói kar, lelkészek, birtokosok, kereskedők, értelmes, előkelő helyet betöltő polgárok, orvosok, stb. stb. És a dalkörön kivül álló vendégek aligha voltak Zilahról annyian jelen e társas ebében, mint a menynyi ezimet itt felsoroltunk.

Nem az előkelő közönség közönye volt ennek az oka, hanem a rendezőség részéről egy kis vigyázatlanság, a mi teljesen a gyakorlatlanságnak volt a következménye. Meg kell végül emlitenem, hogy bármily sok nehézségbe ütközik is, de nem szabad a hangverseny programmját ugy állitani ki, hogy az előadandó darab czime meg ne lenne nevezve. Zilahon van igen jó nyomda, mely még a szombaton este megállapitott programmot is elő tudná állitani vasárnap reggelre.

Mindezek távolról sem vádaskodások kivánnak lenni. A csekélyke hiányokat kimenti eléggé az a körülmény, hogy a zilahiak a kezdet nehézségeivel bajlódtak. — Épen ezért háládatlanságnak ne nevezze senki ezt a szokatlan kitérést a referádától. Nem hizelgés, de az igazmondás vezet bennünket előbb előbb. De azért egyben aligha haladhat tovább Zilah város közönsége: az őszinte vendégbaráti szeretet gyakorlásában. Mert ha a mostaniak még con parativus gradusa is volna: azt már mi Karlsbad nélkül aligha kiállanók. Isten veletek, kedves felejthetetlen zilahiak! Isten veletek, a viszontlátásig, valamelyik szövetségi dalünnepélyen!

Szilágyi.

A kinai háboru.

— Expressz tudósitás. —

Budapest, aug. 14.

A Londonban akkreditált kinai követ császári ediktumot adott át az angol kormánynak, melyben felhatalmazást kap Li-Hung Csang, hogy a szövetkezett hatalmak és a mennyei birodalom között a békét közvetitse. Kina a béke érdekében állitólag a következő ajánlatot tette:

1. Kész pénzügyi reformokat elfogadni, amelyek által külföldi hitelezőinek pénze nagyobb biztosságban lenne. A vámkezelésre való felügyelet, mint eddig is, az európaiaké marad. A vámot 10—20 százalékkal fel lehet emelni.

2. Kina hajlandó igazságügyi reformokra, a milyenek Egyptomban történtek, nemzetközi biróságok felállitásával. Kina európai és amerikai jogtudósok segitségével teljes polgári és büntetőtörvénykönyvet készitettek, de ott kellett volna készülnie. Ferencz ur nagy különcz volt s miután sok ideig tartózkodott Boszniában, elsajátitotta az ott divó különleges öltözetet.

Pipával szájában, rémséges füstfelhőt terjesztve maga körül, lépett be nővére szobájába.

A testvérek a legszivélyesebben üdvözölték egymást. Ferencz egy közel levő pamlagra ereszkedett, mig Vilma erősen köhögni kezdett.

— Megbocsáss! — szólt Ferencz pipáját letéve. — Elfeledtem, hogy nem szenvedheted a dohányfüstöt.

— Csak szivjad Ferencz, ha kedvet találsz benne. Megszokhattam már annyi idő óta!

Ezalatt Szeréna is belépett a szobába, udvariasan köszönté kedves Ferencz bácsikáját.

— Oly haragos szinben vagy most, Ferencz! — szólalt meg Réviné. — Talán roszkor hivattalak?

— Ejh, roszkor! — morgott Ferencz. — Mindegy nekem akármikor hivatsz, az engem nem kedvetlenit, hanem az igenis boszant, hogy az akasztófa suhanczai már mind elhordják a buzavalérő körtét.

— Te mindig az ily kicsinységekkel epeszted magad! — jegyzé meg Réviné.

— Kicsinység? . . . Már miként lehet ezt kicsinységnek nevezni? Emlékszel-e, tavaly is husz zsákkal adtunk el a somberki kereskedőnek?

— Az igaz, hanem néha magasabb fogalmakkal is törődik az ember, mint a buzavalérő körte!

— Hát én részemről nem ismerek s nem is akarok ismerni magasabb fogalmat a gazdálkodásnál! . . . Tudod, édes hugom, a gyümölcstermelés oly jövedelmező ága a gazdálkodásnak, mely által...

Réviné türelmetlenül szakitá félbe Ferencz urat s igy legméltóbb sajnálatunkra nem lehetünk szerencsések az ő gyümölcstermelés érdekében elmondani akart véleményét — a szives olvasó tudomására hozni.

— Ugyan Ferencz, egy kissé csak moderálhatnád magad. Tiz éve, hogy együtt lakunk s ily hosszu idő alatt sem voltá képes simulni azon szokáshoz, melyet megkövetel a társadalmi illem?

— Társadalmi illem? Hahaha! — kaczagott fel Ferencz ur. — Hát ez miféle csodabogár . . . Édes hugom! Az én társadalmamban nem a merev szokások, hanem a körülmények szerepelnek hangadóként. Ott az Isten szabad ege alatt, hol balzsamos illatot lehel a harmatkönnyel locsolt füszál; hol lenge szellő suttogásában hajladozik a termő buzakalász: ott nem ismernek rangot, különleges társadalmi szokásokat. Ott a busuló gerle panaszos bugása egybeolvad a mozei paesirta bánatos dalával s a buzatábla mellett békén megfér az egyszerü zabvetés. Ott nincs születési elő jog, nincs harag, irigység: ez az én társadalmam; az én szeretett világom.

(Folyt. köv.)

lisnak leendő kiképeztetését munkáló minden igyekezete.

Ferencz ur a természettől nem volt megáldva azon tulajdonokkal, melyek a férfiut „szép férfi“ hirébe juttatják s talán e hiánynak tulajdonitható, hogy nősülésre soha sem gondolt és — midőn édesatyjuk elhunyt — minden őt illető örökrészt Vilma hugának engedett át azon feltétellel, hogy életfogytáig házánál lakhasson s vezethesse a gazdasági ügyeket.

Vilma, ki már ekkor férjnél volt, örömmel egyezett ezen ajánlatába „együgyü“ fivérének és midőn férje elhalt, házához is vette Ferencz urat s mivel a tulajdonképeni házfő ő volt a családban, lassankint odajuttatá a jó fivért, hogy azt kisebbnek tekintették „az urnak minden jótéteményénél,“ jóllehet a béreshad előtt igyekezett tekintélyét fentartani.

Ez volt az a Ferencz ur, kit Réviné magához hivatott a szobaleány által.

Meg is jelent néhány perez mulva a legkülönösebb öltözetben, minőt ember elképzelhet. Bőreszabott török bugyogója terjedelmes sarku parasztesizmába volt szoritva. A biborvörös bugyogóhoz épen nem illő fekete magyar dolmány keresztül-kasul be volt futtatva mindenféle szinü zsinórzattal.

Ehhez járult a rikitó-vörösszinü fez, melynek tetejéről oly nagy bojt csüggött alá, mint valami kefeseprő.

Csak a pipa, mely folyvást füstölt szájában, volt valódi magyar pipa. Széles lapjáról azonnal észrevehető, hogy ha nem is Debreczen-

vet készittetne. A külföldieknek kinaiakkal való pöreit e törvénykönyv alapján a nemzetközi biróságok intéznék el. A kinaiak egymás között való pörsire nézve ez a kodifikáczió fakultativ lenne. Ezáltal megszünnék az eddigi konzuli biráskodás.

3 Az európaiaknak ama kivánságát illetőleg, hogy Kinában az európai cziviliczációt terjesszék, a kinai kormány ennek megkönnyitésére megengedi, hogy az európaiaknak beleszólásuk legyen az iskolák és a közoktatás vezetésébe.

Hogy e békepontok mennyire autentikusak, természetesen tudni nem lehet. Annyi bizonyos azonban, hogy a hatalmak e pontok alapján sem akcziójukat leszerelni nem fogják, de még csak tárgyalásba sem bocsátkoznak a kinai kormánynyal. Mert az európai akczió czélja első sorban a busás anyagi nyerészkedés; a békeajánlatban pedig sem pénzbeli kárpótlásról, sem területátengedésről nincs szó. Hiába keressük a legutóbbi lázadásért felelősek megbüntetését is, pedig hát ez csakugyan fontos dolog. Azoknak, a kik a keresztyén hittéritőket meggyilkolták, a kik a kinai csőcseléket a benszülött kinai keresztyének lemészárlására uszitották, csakugyan példásan kell meglakolniok. A vámok emelését az érdekelt hatalmak bizonyára nem tekinthetik a hozott áldozatokért elegendő kárpótlásnak, az igazságügyi reformokat előbb utóbb amugy is ki kellett volna csikarni a mennyei birodalomtól.

Pompás csalétek s az európai ideálisták szemében csakugyan a legrokonszenvesebb a harmadik pont, mely a kinai közoktatás vezetésébe kimál befolyást a keresztyén hatalmaknak. Micsoda káprázatos perspektiva az európai tanitóknak és iskolamestereknek! De lelohadnak a vágyak, ha a kinai keresztyén missziók sorsára gondolunk. A merkantilizmus kiméletlenül zsákmányolja Kinát s engesztelhetetlen gyülöletet szit az „idegen ördögök“ ellen. El lehet képzelni, hogy ilyen körülmények között a kinaiak nem igen kapnak az európai kultura után. Épen ezért a kinai békeajánlatnak ez a harmadik legszebb pontja egyuttal a legperfidebb is.

A kinai helyzetre jellemző, amit ujabban jelentenek Shangaiból. Li-Hung-Csang, a béke közvetitésére felhatalmazott miniszter csak az európai csapatoknak Pekingbe vonulása után megy el a fővárosba. Az a' király reméli, hogy akkor megfelelő kékeajánlatokat lehet kicsikarni az exczászárnétól.

Cattee amerikai tábornok jelentése szerint a szövetségesek előnyomuló csapatai Hosviba érkeztek, a mely feleuton van Tiencsin és Peking között. Ezentul való előhaladásuk azonban csak a legnagyobb óvatossággal történhetik, mert Peking felé állitólag nagy kinai csapattesteket vontak össze. Hathatósabb akczióról természetesen mindaddig nem lehet szó, mig a hatalmak derékhadai meg nem érkeznek. Ebbe beletelik még legalább is másfél hónap s akkor is ki tudja, hogy az esős évszak viszontagságai meg az áradások meddig késleltetik a hadi operácziókat.

Esztergomi ünnep.

— augusztus 15.

Ma kezdődtek meg a magyar katoliczizmus kilenczszáz éves jubileumának fényes ünnepségei ő felsége a király képviselőjének, Frigyes főherczegnek, Széll Kálmán miniszterelnök és a kormány több tagjának, a képviselőház elnökének, a főpapságnak és igen nagyszámu, előkelő közönségnek jelenlétében. Már napok óta érkeznek a vendégek az esztergomi ünnepségre az ország minden részéből.

A mai délelőtt folyamán érkeztek ide Lukács László, Plósz Sándor és Wlassics Gyula miniszterek és Gromon Dezső államtitkár. A délután folyamán jött Perczel Dezső, a képviselőház elnöke is. Nemeskéri Kiss Pál államtitkár családi okokkal kimentette távolmaradását.

Délután fél három órakor jöttek meg az esztergomi pályaudvaron Széll Kálmán miniszterelnök és Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter, Hazay István és Győry Lóránt miniszteri titkárok kiséretében.

A pályaudvaron a fogadásra megjelentek Hettyey Sámuel és Bogisich püspökök, Kohl Medárd és dr. Walter Gyula kanonokok, Andrássy János alispán, Frey Ferencz, Kobek István, Komlóssy Ferencz, Rosszival István, Ruffy Pál és Neusziedler Károly országgyülési képviselők, Vaszary gazdasági tanácsos, Wimmer Imre polgármester, Niedermann József főkapitány stb. A miniszterekat kiszállásukkor lelkes éljenzés fogadta. A gyengélkedő Kruplanicz főispán helyett Andrássy János alispán mondott a megye s a város nevében szives „Isten hozott“-at.

Széll Kálmán miniszterelnök meleg szavakban köszönte meg a szives üdvözlést, a mely annál örvendetesebben lepte meg, mert hiszen nem is számithatott rá. Örömmel jelent meg és az a melegség, a mely az üdvözlésből kiáradt, biztositja őt arról, hogy jól is fogja magát itt érezni.

Háromnegyed négy óra volt, mikor a gyorsvonat a párkány-nánai állomásra érkezett Frigyes főherczeggel. Frigyes főherczeg a vonatból kiszállott, s mindenekelőtt Széll Kálmán miniszterelnökkel szoritott kezet s hosszasabban beszélgetett vele. Majd Andrássy János, Esztergom vármegye alispánja üdvözölte a főherczeget.

Frigyes főherczeg az üdvözlő szavakra a következőképen válaszolt:

> Esztergom vármegye és Esztergom szabad királyi város közönsége érzelmeinek kifejezését, a trónhoz és ő felségéhez a királyhoz való tántorithatatlan hüségük és ragaszkodásuk nyilvánitását örömmel veszem és szivesen fogom ő felsége legmagasabb tudomására hozni. Fogadják a szivélyes fogadtatásért őszinte köszönetemet.

A főherczeg ezután kiséretével együtt kocsiba szállt s Széll Kálmán miniszterelnökkel hosszu kocsisor élén a városba hajtatott, a hol előtte a diszszázad tisztelgett.

HIREK.

— **Nagy-Boldogasszony ünnepe.** A katholikus egyház ma üli az Isten anyjának legnagyobb ünnepét. E napon szállt a hagyomány szerint égbe az Isten anyja, ki egyetlen fiát elvérzeni látta a megváltás szent fáján. Reánk magyarokra különösen emlékezetes nap ez, amennyiben első koronás királyunk e napon adta vissza nagy lelkét Teremtőjének. A szent anna utczai templomban fényes istenitisztelet volt e napon, melyen Wolafka Nándor dr. püspök pontifikált, szent mise után gyönyörü beszédet mondva hiveihez.

— **Felhivás a nőegylet tagjaihoz.** A magyar nemzet f. hó 18-ikán a szokottnál fényesebben üli meg Ő Felségének 70-ik születésnapját, mely alkalomra az ünnepséget rendező bizottság a debreczeni jótékony nőegyletet is meghivta. Midőn a debreczeni jótékony nőegylet elnöksége az idő rövidsége miatt ivet nem köröztethet, ez uton kéri fel a t. választmányi tagokat, hogy minél nagyobb számmal sziveskedjenek megjelenni a folyó hó 18-án délelőtt 9 órakor kezdődő istentiszteleteken. Gyülekezés reggel ½9 órakor a polgármesteri titkári hivatalban, honnan testületileg vonul a nőegylet előbb az ev. ref., azután a r. kath. és izr. tempomokba. Debreczen, 1900. aug. 15-én. *Szabó* Kálmánné alelnök, *Koncz* Ákos titkár.

— **Orvosi körökből.** Varga Emil dr. kerületi orvost 12 napi távolléte alatt K. Szalay Béla, dr. t. kerületi orvos helyettesiti.

— **A főkapitány állapota.** Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány — mint tegnapi számunkban jeleztük — meghült s e miatt orvosa, dr. K. Szalay Béla tanácsára néhány napig a szobát kénytelen őrizni. A népszerü s szeretett főkapitány, mint örömmel értesülünk, ma már teljesen jól érzi magát, de orvosa rábeszélése folytán — mivel a főkapitány már ma el akarta foglalni hivatalát — e héten még szobában marad. A főkapitányt ez idő alatt dr. K. Tóth Mihály t. tanácsnok, mezőrendőrkapitány helyettesiti.

— **Hálaadó istentisztelet.** A „Zion“ debreczeni betegsegélyző-egylet felkéri tagjait, hogy az 1900. évi augusztus hó 18-án d. e. 10 órakor ő Felsége 70-ik születésnapja alkalmából a Deák Ferencz-utczai izraelita templomban tartandó ünnepélyes istentiszteleten (melyen testületileg résztvenni elhatároztatott) megjelenni sziveskedjék. Gyülekezés az egyleti helyiségben: Piacz-utcza 63. szám alatt délelőtt fél 10 órakor.

— **Szabó Zsigmond temetése.** Szabó Zsigmond nagykereskedőt, ki oly váratlanul hunyt el, tegnap délután temették. Megható módon nyilvánult a részvét az elhunyt közbecsülésben állott kereskedő iránt. Oriási közönség lepte el a József kir. h.-utczában levő halottas házat. Ott volt Degenfeld József gróf főispán, a városi tisztikar, a vármegyei tisztikar számos tagja, közéletünk szereplői, a kereskedővilág teljes számban és sokan, kik ösmerték az elhunytat. A gyászszertartást Dicsőfi József lelkész végezte, szép beszédben bucsuztatva el az elhunytat. Az elhunyt koporsójára koszorukat küldöttek a következők:

Felejthetetlen drága Zsigámnak — szerető feleséged. Drága jó apánknak — Zsiga, Mariska, Margit és Rózsika. Felejthetetlen jó vőnknek — apád, anyád. Szeretett jó sógorunknak — Lajos és Esztus. Felejthetetlen sógorának — Horváth József. Felejthetetlen jó sógorunknak — Erzsike és Károly. Felejthetetlen jó sógorunknak — Róza és Géza. Felejthetetlen jó rokonunknak — a Csohány-család. A felejthetetlen jó rokonnak — a Félegyházy-család. Zsigának — szerető unokatestvérei. Szeretett Zsiga öcsesének — nagybátyja. A jó rokonnak — Szoboszlay Sándor és családja. Részvéte jeléül — özv. Horváth M.-né. A jó rokonnak és hü barátnak — a Berencsy-család, H.-Nánás. Pálffy Gábor és családja — a jó rokonnak. Csóka Sámuel és családja. özv Udvarhelyi Károlyné. — Felejthetetlen szeretett főnökömnek — Vargha László. A legjobb főnökünknek — hálás személyzete. Szeretett felügyelőjének — a Takarék- és Hitelintézet igazgatósága. Szeretetök jeléül — Nánásy Lajos és családja. A jó barátnak — özv. Tóth Gyuláné. Györffy Aladár és neje. Igaz részvéttel — Máthé László. Jó barátnak — Lám Sándor és családja. Tisztelete jeléül — Lamprecht Frigyes és neje. A diszes temetést Gebauer Károly temetkezési intézete rendezte.

— **Uj osztály megnyitása.** A debreczeni róm. kath. gymnasiumban ez évben a magas kormány engedélyével a 6-ik osztály is megnyilik.

— **Rébusz.** Egyik jól-rosszul összegabalyitott lap irja a tegnap szerencsétlenül járt Kupairól a következőket: „s az kocsi egyik ütközője elütötte Kupait, a ki, látva a veszélyt, hasra feküdt a vágányok között, s *igy megmentette életét.* Azonban a veszélyt mégsem kerülhette ki, mert a *fejét teljesen szétroncsolta.*“ Hogy mimódon menthette meg életét, ha a fejét teljesen szétroncsolta, ez oly rébusz, melyet a jól értesült lap érdemes szerkesztősége tud megfejteni.

— **Pályázat ruhaszállitásra.** A m. kir. honvédség részére 1901. január 1-től 1906. év végéig szükséges, évente körülbelül 800.000 korona értéket képviselő posztóból és posztószerü gyapjuszövetből készitendő ruházati czikkek és ehhez való anyagok szállitására nyilvános pályázat hirdettetik. Ajánlatok csakis a magyar szent korona országainak területén már fennálló jóhitelü és szállitási képességükre nézve igazolt gyá-

rosok vagy több ily gyárosból szövetkezett társulatok által nyujtathatnak be. A kellőképen felszerelt és megfelelő bélyegjegyekkel ellátott ajánlatok a honvédelmi miniszterium segédhivatali főigazgatójánál legkésőbb 1900. évi szeptember hó 20. déli 12 óráig beadandók. Mindazok, akik ezen czikkek szállításával foglalkozni akarnak, a teljes hirdetményt és a szerződési tervezetet a kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetik.

A m. kir. honvédség részére 1900. január 1-től 1906. év végéig szükséges évenként körülbelül 400.000 korona értéket képviselő vászonból és gyapotszövetből készitendő ruházati, fölszerelési és ágynemü czikkek szállitására nyilvános pályázat hirdettetik. Ajánlatokat csakis a magyar szent korona országainak területén már fennálló jóhitelü és szállításképességükre nézve igazolt gyárosok vagy több ily gyárosból szövetkezett társulatok nyujthatnak be. A kellőképen felszerelt és megfelelő bélyegjegyekkel ellátott ajánlatok a honvédelmi miniszterium segédhivatali főigazgatójánál legkésőbb 1900. év szeptember hó 20. déli 12 óráig beadandók. Mindazok, akik ezen czikkek szállításával foglalkozni akarnak, a teljes hirdetményt és a szerződési tervezetet a kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetik.

— **Értesités.** *A „Zion" debreczeni betegsegélyző egylet* t. tagjai ezennel értesitetnek, miszerint *dr. Kenyeres* Elek egyleti orvos ur szeptember 1-ig a várostól távol lesz s hogy ez ideig *dr. Czakó* Zsigmond ur fogja helyettesiteni. Lakása Hatvan-uteza 11. szám. — Az elöljáróság.

— **A Nemzeti Szinház igazgatójának házassága.** *Beöthy* László, a Nemzeti szinház igazgatója, ki első nejétől, Blaha Sáritól elvált, — mint tudósitónk jelzi, — ismét megnősült. *Szvirák* Gizella az uj asszony, egy előkelő vagyonos budai polgár feltünő szép leánya. A kisasszony még akkor, mikor Beöthy a Magyar Szinház igazgatója volt, a „Newyork szépe" operettben akart fellépni, akkor ösmerte meg Beöthy a szép nőt, kivel tegnap kötött házasságot a Baross-utczai anyakönyvvezető hivatalban. Az uj pár nászutra indult.

— **Az EMKE kávéházat**, mely modern berendezésével e legmagasabb igényeket is kielégiteni képes, ajánljuk t. olvasóink jóindulatába.

— **A szerkesztő ur.** Nálunk is vendégszerepelt az a Czinner nevü ur, a ki szerkesztőnek adta ki magát s előfizetéseket gyüjtött még embriójában létező lapjára. Fel is szedett sok előfizetést, mert az előfizető arczképét is közölni igérte. Most Szegedet szerencsélteti ez a tisztelt ur s a *Szegedi Napló* igy mutatja be:

„Napok óta egy császárkabátos ur járja a várost, a ki Czinner ujságirónak mondja magát és széles körökben előfizetéseket és megrendeléseket gyüjt bizonyos diszmunkára. Ezen „ujságiróra" vonatkozóan a rendőrség ma azt közölte a szegedi ujságirókkal, hogy tapasztalata szerint annak az urnak aligha lehet rendben a szénája. Mindenesetre különös, hogy a rendőrség, érdekes tapasztalatai daczára, mi bizonyosat sem tud amaz ur kilétének s azon diszmunka mibenlétének a megállapitására. Ha nem csalódunk, a rendőrségnek épen ez volna egyik főkötelessége."

— **Nyári tánczmulatság.** A debreczeni Czipész-Csizmadia munkások és kisiparosok szakegylete 1900. évi augusztus hó 25-én, szombaton a Margit-fürdő disztermében saját könyvtára, valamint szakiskolája czéljára a Munkás Dalárda szives közremüködése mellett zárkörü nyári tánczestélyt rendez. Előreváltott jegyek személyenként 1 kor. 20 fillér. — Családjegy (három személyre) 3 kor. Este a pénztárnál váltott jegyek ára: 20 fillérrel több. Kezdete 8 órakor. Zenész: Veres Tóni hirneves zenekara. Jegyek előre válthatók: Weidner Gusztáv, Cziczó Lajos, Réthy György és Széplaky József urak ezipész üzletében, valamint a rendező bizottság tagjainál. Felülfizetések a nemes czél érdekében köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Tánez virradtig.

— **Testvérgyilkosság.** Ácsádon özv. Vidák Jánosné együtt lakott János nevü fiával, a ki azonban az öreg asszonyt nagyon mostoha bánásmódban részesitette, sőt még koplaltatta is, bár az öreg asszonynak 16 hold földje volt, a mit a fia használt. Az öreg asszony végre megunta a ross bánásmódot s ezelőtt két héttel elköltözött a másik fiához, Vidák Andráshoz. Ennek a fiunak aztán első dolga volt, hogy az idei gabonatermést, — a mi az édesanyja földjén termett s ami asztagban állott, a maga részére biztositsa. Sikerült is egyet elérnie, hogy a biróság a termést lefoglalta az öreg asszony javára s Vidák András hozzálátott a csépléshez. Szombaton akarták a kicsépelt gabonát hazahordani, de ekkor megjelent Vidák János és a gabona elszállitását megakadályozta. Ebből aztán nagy verekedés támadt, miközben Vidák János revolvert rántott elő, s azzal testvérét, Vidák András halántékon lőtte. Vidák András rögtön meghalt, a gyilkost pedig tegnap bekisérték a törvényszéki fogházba.

— **A szuronyos puska, mint villámháritó.** Nizzában történt ez a különös eset: Egy katona őrt állott egy kaszárnya előtt, borus és villámokat ezikázó ég mellett. Egyszerre egy villámlásnál eldobja fegyverét, összeesik és kétségbeesett kiáltásokat hallat. A lármára elősietö katonák fölemelték bajtársukat, ki rettenetes fájdalmakat érzett lábában, ami miatt be kellett őt szállitani a kórházba. Itt az orvos konstatálta, hogy az őrt álló katonát egy villámcsapás érte, amelyet a puska szuronya felfogott. A villám végig futott a puskán s összeégette a katona lábát. A puska ugyanis a lábához volt támasztva. Az orvos véleménye szerint a puska szuronya nélkül, mely ebben az esetben villámháritóul szolgált, komoly baj érhette volna a katonát.

x **A ki olcsón akar venni** bőrből pénz, szivar- és dohánytárczát, sakk, dominó, sétabot, valódi ezüst és ébenfából dohányzó készleteket, esernyőt önmüködő zárral, valamint mindennemü dohányzó eszközöket, — tajtékpipák, szipkák, szárak rendkivül nagy választékban kaphatók *Schwartz* Dániel dohányzó-eszköz különlegességi üzletében a Bika alatt.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr" eredeti táviratai. —

Öngyilkos titkár.

Nagyszeben, aug. 15. *David* János dr., az „Albina" hitelintézet titkára, *agyonlőtte magát.* David rendezett viszonyok között élt.

Magyargyalázó levelezőlapok.

Brassó, aug. 15. A brassói rendőrség a mai napon vizsgálatot tartott az összes könyv- és papirkereskedésekben a Róth István képével ellátott és a magyarokat gyalázó szövegü képes levelezőlapok ügyében. A vizsgálat eredménye az, hogy Hiemeech Vilmos könyvkereskedésében körülbelül 260 dr. Roth féle levelezőlapot koboztak el.

Bresci büntársát elfogták.

Róma, augusztus 15. A lapok jelentése szerint Tufóban, Avelino tartományban letartóztattak egy papi ruhába öltözött ismeretlen embert. Megmotozásakor franczia és angol leveleket és álszakállakat találtak nála. Tufóban azt beszélik, hogy a letartóztatott ember Brescinek czinkostársa volt Monzában. A rendőrség folytatja a nyomozást ebben az irányban.

Kirabolt angol konzul.

Konstantinápoly, augusztus 15. A vani angol alkonzulnak egy távirata jelenti, hogy a Villajetben tett utazása alatt 100 fegyveres kurd támadta meg, miközben a dragománja megsebesült és podgyászát elrabolták. Az alkonzul, a kinek sikerült Vanba visszatérnie, értesitette a hatóságokat, a melyek a rablók üldözésére csapatokat küldtek ki. Ez eset miatt az angol nagykövetség lépéseket tett a portánál és a bünösök elfogatását és megbüntetését követelte, valamint az elrablott tárgyak visszaszerzését.

A délafrikai háboru.

London, aug. 15. A Daily Mail jelenti Lourenco-Marquezból tegnapi kelettel: A burok elhagyták Machadorpot és erőszakkal megszállták Watervaalondert. Botha Lajos dalmantkuai táborának nagyrésze legégett. A transzváli kormány uj székhelye Barberton város lett. Krüger elnök Mahadopotból Barbertonba menekült.

London, aug. 15. Roberts lord táviratozza Pretóriából tegnapi kelettel: Methuen és Kitchener tábornokok még folyton üldözik Dewettet és Steijnt. Kitchener ma reggel 8 órakor School-Plaatsból (Vendersdorptól kőletre 48 mértföldnyire) ezt táviratozza:

Dewett mult éjjel három szekerét levegőbe röpitette. Hatvan angol fogoly, köztük egy tiszt, megszökött a táborból és azt beszéli, hogy Steyn elnöknek nem szabad a táborból távoznia. A burok szigoruan őrzik. Dewett kénytelen volt lövőszereinek egyrészét esserbenhagyni. Harmincz teljesen kimerült lovat is ott hagyott a táborban. A foglyok megerősilik azt a jelentést, hogy Methuen egy ágyut vett el Dewett-től. Tegnap az angolok jó sikerrel lövöldöztek az ellenség derékhadára.

Buller tábornoknak észak felé való előnyomulása kitünő sikerrel járt. Egy lovas zászlóalj a standertoni kommandó 182 emberével tegnap megadta magát.

A nagy kincs.

Költemény prózában. Irta: *Carmen Sylva.*

Utnak eredt a Bölcs és a Költő. A bölcsek kövét akarták megtalálni, hogy fényt áraszszanak vele a világra. Nem tudtak egyebet arról a kőről, minthogy ott fekszik elásva, ahol a szép séges szivárvány a föld felé hajol.

A Bölcs megrakta a hátát mindenféle szerszámokkal s a mint meglátott egy szivárványt, a szerszámok segitségével, tudós módra legapróbbig való pontossággal megállapitva, hogy a föld melyik pontján hajlik az a szines öv az anyaföld felé. Aztán odasietett ahhoz a pont hoz és ásott, ásott. . .

A Költő ezalatt bevette magát a magas fübe és fütyörészve mulatott a napsugarakkal. A ragyogás elboritotta magas homlokát s a napsugarak bájos meséket sugdostak körülte a nagyvilágról, a természetről és az Isten alkotásainak életéről, szövevényeiről. S megismerte igy minden állatot, minden növényt. Megtanulta a beszédüket, megértette a sóhajukat és suttogásaikból megismerje sorsukat, örömüket, bubánatukat. Majd előkerült a Bölcs a vájt mélységből és törődött testtel, véres kezekkel nagy kődarabot vonszolt fel. A Költő csak nézte és mosolygott.

— Naplopó! miért oly derült az ábrázatod? Mi? te dologkerülő — kiáltott rá a Bölcs a vidámkedvü Költőre.

A Költő nyugodtan válaszolt:

— Én lopnám a napot, én?

— Igen, mert nem szállasz alá a mélybe, hanem itt henyélsz a föld szinén!

— Talán a föld szinén is lelek olyat, amiből okulok. Talán a föld szinén lelek rá arra a nagy kincsre. . .

— Nem, nem a mélységbe kell alászállani. Ott van a kincs, csakhogy még eddig nem tudtam megtalálni valódi helyét. Találtam ugyan sok dolgokat, de a kincsre még nem akadtam rá.

— Hát akkor kutassuk tovább! — mondá

a Költő és hirtelen megragadván a Bölcs kezét, lelkesülten kinyujtotta karját és előre mutatott.

— Szivárvány! — kiáltott a Bölcs ihletten. És előszedte szerszámait és ismét nekiállott a méregetésnek.

A Költő azonban hirtelen bámulatos asszszonyi alakot vett észre a szivárvány alatt. Éjszinü a haja, sugárzó fekete a szeme, egész lénye büvös fényt árasztott.

És az asszonyi alak megfordult és utnak eredt. A Költő pedig elfeledte eddigi czélját, vágyát, félőrülten rohant a csodás alak nyomában. Erdőn-mezőn, hegyen-völgyön át követte. Utjában látnia kelle a nagyvilágot minden gyötrelmeivel, minden szenvedéseivel. De meg sem állt a szenvedők, a gyötrődők láttára, hanem rohant rohant . . . előtte az a csodás asszony. Azt hitte, hogy immár utóléri s ime ismét gyorsabb volt az asszony. Földöntuli nyugalommal lebbent végig az a fenséges alak a zörgő harasztou, hervadt füvön. Tél viharában, az északi szél fuvatagában, hóban, fagyban egyként haladt, haladt utólérhetlenül. Néha-néha visszatekintett és büvös fényt lövelt a Költő szemébe, mely szive mélyéig hatolt, százszoros erővel fokozván benne uj meg uj vágyakat.

Majd lenge fuvalmak meghozták a tavaszt. A csodaalak elért oda, ahonnan a Költő utnak eredt. És a büvös asszony ott megállott...

A Költő látta ezt és lihegve rohant arra. De ime, e pillanatban megdördült az ég! szörnyü zengése nyomában kitört az orkán. A világ megrendült. Erdők fái ott repkedtek a légben ideoda sodortatva a szelektől. És megszakadtak a fellegek és zuhatagként omlották magukból a vizárt.

A költő belekerült az áradatba. Vergődött a végkimerülésig, küzködött az elemekkel emberfeletti erővel. S végre . . . eljutott hozzá. Elérte a csodás asszonyt, ki nyugodtan szemlélte mind e vergődését. Még csak a szempillája se rándult volt meg az asszonynak a veszedelem láttára.

S a Költő leborult az asszony elé és megragadta karját.

És a csodás asszony megszólalt s bánatos hangon mondá:

— Oh Költő, csalódol bennem. Futni akartam előled, mert imádlak. Tudod-e ki vagyok? Az én nevem: Szenvedés. Nem adhatok neked mást, mint fájó szivet, borus gondolatokat és kinos emlékeket. Isten veled! Im megtalálod a rég keresett kincset, nincs immár szükséged reám. Élj boldogul.

És a csodás alak eltünt. Az orkán permetegesővé csillapult, melynek szitáló vonalain át enyhe napsugarak omlottak a Költő felé. E perczben kissé távolabb a föld mélyéből roskadt alak vánszorgott fel nehéz kövekkel megrakottan. A mint feltekintett, leejtette minden terhet és kezeit összecsapva kiáltotta:

— Költő, oh boldog halandó, ott állasz a szivárvány alatt!

— Ki?..Én? — s a Költő felriadt ábrándjából. Révetegen körültekintett s aztán lehanyatlott a földre és zokogott.

— Oh, bár sose jöttem volna a világra. Akkor nem gyötörnének ez iszonyu kinok.

A bölcs pedig álmélkodva mondá:

— Oh a balga!

Ott van lábai alatt a nagy kincs és nem is tud róla. Felfedezem előtte és siránkozik. Hm, hm! Ezek a költők! . . . ezek a költők . . ,

TANÜGY.

A ref. tanitók Országos Egyesülete nagygyülése.

(Saját tudósitónktól.)

Debreczen, augusztus 14.

A magyarországi református tanitók Országos Egyesületének közgyülése e hó 13-án folyt le Miskolczon, a ref. felsőbb leányiskola nagytermében.

Egy minden izében sikerült, magas szinvonalon álló gyülés volt ez. Külső hatását mi sem mutatja jobban, mint Kun Bertalannak, a tiszán inneni egyházkerület nagy érdemü püspökének a gyülés utáni banketten megokolt az a kijelentése, hogy „bár 34 év óta püspök, 15 év óta konventi elnök s mint ilyen igen sok gyülésen részt vett, de egyikről sem távozott oly megelégedéssel, mint épen a református tanitók mai közgyüléséről.“

—

A gyülés lefolyása a következő:

Sinka Lajos elnök (krassói tanitó) egy küldöttség élén megjelent, Kun Bertalan püspököt felkéri a diszelnökség elfogadására.

Az ősz püspöknek a diszelnöki hely elfoglalása előtt tartott beszéde minden részében méltó volna, hogy közforgalomba kerüljön s azok is lássák, azok is hallják, azok is értsék meg annak mély tartalmát és jelentését, a kik nem voltak a miskolczi gyülésen. Mert ilyen beszéd, melyből a tett magva kél ki, minden lelkészt, minden tanitót egyaránt érdekelhet. E czélból jegyezzük meg szószerint a következőket: „ha eddig volt is némi félreértés közöttünk (t. i. papok és tanitók között), a közös oltár egyrangban levőknek bizonyit“ stb.

Dr. Kiss Áron társelnök elmaradását mentő levele után Csurka István olvassa fel a titkári jelentést, melyet egyhangulag elfogadnak.

Utána Ritoók István (Kaba) olvassa a Konkoly Th. Béla komáromi törvényszéki birónak, a tavaly Komáromban tartott országos gyülésen felajánlott pályadijra kitüzött pályatétel megfejtője müvére tett birálatot. Simon Károly kisebbségi véleménye s Csurka István hozzászólása után, a pályadij, mint nem absolut becsü munkának, nem adatott ki.

Ugyanakkor elismertetett a szerző nagy szorgalma s jóravaló készültsége.

A legfontosabb tárgya e gyülésnek a zsinat elé terjesztendő memorandum volt, mely memorandum a református tanitóság jogi és anyagi helyzetének javitását, nemkülönben az énekügy fellendülését s a vallás-erkölcsi képzés hatályosabbá tételét czélozza.

E közmegelégedéssel találkozott memorandum szerencsés kezü megirója: Simon Károly h.-hadházi tanitó. Többen szóltak e nagyfontosságu tárgyhoz, igy pl. Csiky Lajos (theol. tanár Debreczenből), Buza János (gimn. tanár Sárospatakról), ki a konventi jegyzőkönyvvel azt igyekezett bebizonyitani, hogy a memorandumban foglaltak a konvent szorgos gondoskodása tárgyát képezik.

Ez az állitás azonban a kivánságok csak igen csekély részét illetik a memorandumban foglaltaknak s effectuálva per absolute nincsenek, pedig mint e gyülésen többek által kifejtetett, nem betü törvényre s határozatra, mint inkább és különösen e törvények és határozatoknak a kor szinvonalára való emelése után az életbe leendő átvitelére van szükség.

Megnyugvást keltett e tárgynál Kun Bertalan püspöknek a fenti értelmezéshez való, nagyfontosságu hozzájárulása s azon igérete, hogy mint konventi és zsinati elnök oda viszi a dolgot, hogy a ref. tanitóságnak helyzete, a képviseltetésnek minden forumon leendő (egyhker., konvent, zsinat) keresztülvitele által az alkotmány sáncaiban való munkálkodhatás biztositassék.

Fogarassy Jenő egyesületi tag „A református tanitó a magyarság szolgálatában“ czimü szép és vonzó alakban megirt értekezése, — továbbá Lázár Istvánnak szintén idevonatkozólag tett határozati javaslata és végül dr. Eben Mihály zsámboki plébános és kiváló methodikusnak szabadelőadása voltak a kiválóbb részek.

Dr. Eben előadása, az általa szerkesztett számológép körül alkalmazandó eljárás milyenségét fejtegetve, nagy gyakorlatossággal bebizonyitja az orosz számológép felett való előnyét és praktikus voltát.

A pénztári jelentés tudomásul vétele, a hivatalos lap pártolására történt egyetemes és ünnepélyes fogadás után Csurka István inditványára s Simon Károly hozzászólása mellett elhatározza a gyülés, hogy a Budapesten levő „Ferencz József Tanitók Háza“ javára saját kebelében országos gyüjtést indit.

Több kisebb fontosságu tárgy elintézése után fél 3 órakor Kossuth szobrához vonult a gyülés, hol a Hymnus eléneklésével Tóth István poéta tanitó saját költeménye elszavalása után, Sinka Lajos elnök szép beszéd kiséretében tette le azt az élő viragból font koszorut, melynek nemzeti szinü szalagján ez olvasható: A legnagyobb emlékének — a magyarországi református tanitók országos egyesülete.

A szobortól a „Budapest“ szállóba vonult a gyülés, hol mintegy 200 teritékü bankett volt, a miskolczi ev. ref. egyház és az alsó-borsodi ref. tan. egylet szivességéből.

Az első felköszöntőt Kun Bertalan püspök mondotta a királyra, Sinka Lajos a püspökért, Simon Károly a borsodi esperes Tóth Dánielért, Csurka István Nagy Ignácz helybeli lelkész, iskolaszéki elnökért, Porcs János, Szuhay Benedek a ref. tanitóságért stb. üritettek poharat. Különös jó hatást tett Lévay Imre humoros adomája, mely a tanitók megelégedettségét dokumentálta.

Holnap a Hámor völgybe tesznek nagyobb kirándulást, melyről alkalomadtán értesitjük olvasóinkat.

Különczök.

Nevezetes felfedezést tettek a minapában egy Southporttól nem messze eső házban. A nagy épület felé már közkivánczsiság tekintett. Hogy ember lakik benne, azt sejtették és mégis, az egész ház olyan volt, mint egy düledező rom. Az ablakok állandóan be voltak szögezve. Némelyek egy öreg asszonyt is láttak, a ki a házból a városba bejárt élelemért.

Annyit beszéltek már a titkos házról, hogy végre a rendőrség vette pártfogásába a roskatag romokat. Keresztül-kasul kutattak mindenfelé, de egészen a pinczéig nem találtak semmit. Szenet és fát, a mit máskülönben lent szoktak tartani, egy első emeleti szobában találtak.

A pincze maga a rendőrök nagy ámutára, fényesen be volt butorozva. Az a biznyos öreg hölgy egy remekül faragottk arosszékben ült. Már régen a föld alatt tartózkodott s csak akkor jött fel a napvilágra, ha a legszükségesebbeket be kellett szereznie.

Hasonló esetnek a hire jön Dorsethsireből is.

Egy vagyonos uri ember házat akart épittetni s egy partmenti szigetkének az iszapos partját választotta helyéül.

Erre a különös elhatározásra az a vágy birta, hogy mindig hallani akarta a hullámok parthozverődését. Az épitőmesternek az volt a véleménye, hogy ez a ház a fejére fog szakadni, mert a téli viharok épp azon a helyen öntik ki veszedelmes erejüket.

Ez az érv megdöntötte a házépitő elhatározását. Uj helyet választott, még pedig egy csempészbarlangot, amelyek tuczat számra találhatók Cynte Regis környékén. Hét évig lakott ezen az eredeti helyen. — Csak akkor hagyta el, amikor — megházasodott.

Még egynehány nevezetes embernek volt a passziója, a föld felszine alatt lakni.

Saurier népszerü franczia regényiró legszivesebben a föld, helyesebben a viz alatt irt. Rendkivül különös ember volt. — Egyszer óriási költséggel palotát épittetett magának. Csakhogy a viz alatt. A palota fedele kristályüvegből készült, itt töltötte életének legnagyobb részét.

A nemrég elhunyt portlandi herczeg is életének végét a Welbecki apátság pinczéiben töltötte.

Ilyen különös volt különben Brewing Erzsébet is, aki legszebb költeményeit a háza pinczéjében irta.

Egy érdekes levél.

— Bécsi tudósitónktól. —

Wolf Rudolf ur rajzoló Bécsben, Hepgasse 18. szám alatt, levélben, melyet alább közlünk, tudatja velünk, milyen kitünő eredményt ért ei felesége egy Ausztriában eddig ismeretlen gyógyszerrel, mely a betegség vagy vérszegénység által elgyöngült vért bámulatosan felfrissiti.

— A legbámulatosabb eredményt értem el — irja Wolf ur, — Williams dr. Pink-piluláival. Feleségem gyomorbajban szenvedett s miután egy ideig használta a Pink-pilulákat, fájdalma megszünt s ma igen jól érzi magát. Ugyanezt a módszert alkalmazom leányomnál bénasága ellen s remélem, hogy ugyanolyan eredményt érek el, mint anyjánál.

A Pink-pilula bámulatosan erős hatást gyakorol az egészségre. Számtalan, a vér gyöngeségéből származó betegség van, melyet gyökeresen gyógyit. A friss, tiszta, rendszeresen müködő vér eltünteti a vérszegénységet, a sárgaságot, neuraszténiát, gyomor- és bélbajt és reumát. A Pink-pilula a testnek uj erőt, ellenálló képességet ad s ez biztositja az egészséget és s hosszu életet.

A Pink-pilulák kaphatók Magyarországon a legtöbb gyógyszertárban. Egy doboz ára **3** Korona **50** fillér és hat doboz **18** Korona. Magyarországi főraktár **Török József** gyógyszertárában, Budapest, Király-utcza 12.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **Két széket a lordnak.** Londonban most a következő kis histórián nevetnek. Egy magasrangu prelátus dolgozószobájában megjelent a napokban egy, a diplomata-világban előkelő helyet elfoglaló gentleman. Bár a gentleman elfogadásának az órája levélben is pontosan meg volt állapitva, a főtisztelendő ur nyugodtan folytatta tovább egy levél irását. Irt akkor is, mikor a gentleman bemutatta magát.

— Foglaljon helyet, — mondá a prelátus, föl sem tekintve.

Pár percz mulva a lord türelmetlenül reszelte a torkát s bosszusan jegyezte meg:

— Ugy látszik, főtisztelendőséged nem tudja, hogy én X. lord vagyok. . .

— Akkor foglaljon két helyet, — mondá a kiméletlen megjegyzéseiről ismeretes főpap.

Hogy azután mi történt, arról hallgat a krónika, mint a hogy a krónika ily esetben általában tenni szokott.

* **Umberto király és a lutri.** Umberto király nagyon szerette a népét, de mégis csak cserben hagyta a — halála után. Már mint a lutri számaival. A derék olasz nép ugyanis a mérhetetlen gyászban sem feledkezett meg arról, hogy megtegye a lutriba ama nevezetes számokat, hogy hány óra és hány percz volt akkor s hány éves volt a király, mikor megölték. A milánói lottóhivatalban meg kellett szaporitani a személyzetet, annyi volt a dolog. Millió lira erejéig rakták meg az 56 os számot (a király éveit), a 10 es és 46 os számot. A 10 es az órát, a 46-os a perczet jelenti. És végül megrakták a 73-ast, a lutrizók törzsökös kabalaszámát, mely álmoskönyvek szerint is királygyilkosságot jelent. Mint olvasóink igen jól sejtik, ezzek a számok nem jöttek ki. A 10-es még csak megemberelte magát, de a mi a többit illeti, csodálatosképen vagy egygyel kevesebbet, vagy egygyel többet adott a sors annak a bizonyos árva gyermeknek a kezébe. S igy jóformán senki sem nyert. S a gyászban ez lett a nagyobbik.

* **A jövő puskája.** „Il fucile de avenire“ — a jövő puskája, igy nevezik Olaszországban a Cei-Rigotti bersagliei kapitány uj találmányu puskáját, melylyel perczenkint háromszáz lövést lehet tenni. Cei-Rigotti kapitány már be is mutatta az uj puskát Bresciában egy katonai bizottság előtt. A puska akkora sulyu és hosszu, mint az olasz lovassági karabély és Spanyolország és Venezuela már rendeltek is ilyen puskákat a csapataik számára. Cei Rigotti még 1895-ben közölte a nápolyi herczeggel, a ki akkor firenzei hadosztályparancsnok volt, hogy az ő véleménye szerint a puskák elsülése alkalmával keletkező gáz felhasználásával a puskáknál is el lehet érni azt a gyorsaságot, mint a mitrailleusöknél. A hadügyi és tengerészeti miniszterek megbizták Cei-Rigottit a puska elkészitésével és gyakorlóhelyül rendelkezésére bocsátotta a speziai öblöt és a viareggioi lövőteret. Öt évi kisérletezés után sikerült is neki előállitani az uj gyorstüzelő, kifogástalanul müködő puskát.

—

RÖPPENTYÜK.

* **Katonás jelentés.** Kapitány: Őrmester, hol van káplár Borbély?

Őrmester: Kapitány ur, jelentem alássan, káplár Borbély ma éjjel gutaütésben meghalt — orvosi segédlet mellett.

* **Darvin elmélete.** Jogász: Igaz-e az tanár ur, hogy az ember a majomtól származik?

Tanár: Nem egészen! én részemről azt állitom, hogy minden ember mint ember jön a világra s csak aztán válik némelyikből majom.

* **Modern koldus.** — Könyörüljön rajtam, szegény nyomorékon! — szólit meg egy sétálót a béna koldus, — dologképtelen vagyok, három éve már, hogy igy állanak az ujjaim.

— Hát azelőtt hogy állottak? — kérdi a megszólitott.

— Igy ni — mond a koldus, összezsugorított ujjait nagy hirtelen széjjelterpesztve.

* **A fösvénység.** Egy fösvény meglátogatta még fösvényebb barátját. A gazda eloltá a gyertyát, hogy ne fogyjon. Egyszer motozást hall s kérdi:

— Mit csinál barátom?

— Ha már ugy is sötétben ülünk, levetem a nadrágom, hogy addig se kopjék.

— Ejnye erre a gondolatra magam is rájöhettem volna, — felelé s a gazda is ugy tőn.

REGÉNY.

A „Világ Szive“.

— Regény 2 kötetben. —

Angolból forditotta: **Krampera János.**

(Folytatás.) 66.

Látván pedig, hogy a sennor nagy haragra gerjedt s már azon a ponton volt, hogy nyersen válaszol vissza, egy kézmozdulattal óvatosságra intettem őt s Maya is kérlelő tekintettel nézett rá. Észrevette s megfékezte indulatát.

— Hallom szavaidat, főnök — mondá erőltetett hangon. — Igazad van, hatalmadban vagyok s hiábavalóság volna beszédedre válaszolnom. — Ezzel előbbre ment, a mint Zibalbay meghagyta volt, Maya pedig hátra maradt.

Én Zibalbay oldalán ballagtam s menés közben megszólitottam őt.

— Nagyon éles szavakat használtál barátommal s következőleg velem szemben is, főnök.

— Ugy beszéltem, a mint beszélnem kellett, — felelé hidegen. — Sok gond várakozik rám ott lenn a városban. Nem hallottad, mit mondott az a szolga az elmult éjjel? hogy Tikal, az én unokaöcsém, a kit azért hagytam ott, hogy helyettesitsen, elfoglalá uralkodói székemet? Nos hát, ugy lehet, hogy lányom, ki ő neki eljegyzett arája s a kinek révén én utánam uralkodni remél, mondom, lányom az egyedüli csalétek, a melylyel elfoglalt helyéből kicsalhatom, mert engem már halottnak tekint s nem igen leend inyére, hogy letegye a kormánypálczát. Már most ugyan milyen arczczal fogadná s fogadnák azok, a kik őt követik, ha látnák, hogy egy fehér idegen fogdossa lányom kezét és suttog fülébe?

— Hidd el énnekem, Ignatió, én mondom neked, hogy egy ilyen látvány polgárháborut keltene ellenem s ezért volt, hogy élesen beszéltem barátod ellen, mert még nincs késön s épen ezért jól tennéd, ha igyekeznél a dolog élét eltompitani, mert te is beláthatod, hogy ha én elbukom, a te reményeid is füstbe mennek.

Nem adtam választ, mert ebben a pillanatban egy utszegleten fordultunk be s szemtől-szemben találkoztunk a hordszékvivőkkel, akiket Zibalbay küldött elénk.

Valami negyvenen lehettek, legnagyobb részük szabályos arczu, megtermett férfi s épen mint Maya és Zibalbay, indiánoknak igen is szépek voltak, hanem volt arczukon valami különös kifejezés, a milyent népem körében soha sem figyeltem meg. Nem hülyeségre, vagy állatiasságra vagy épen lelkiszegénységre vallott ez a kifejezés, hanem inkább nagy fáradtságot árult el. A legfiatalabb ember is közülök, kerek orczái és majd kiesattanó egészsége ellenére is olyan volt, mintha Isten tudja, hány évtizednek emléke nyomná lelkét — fáradt unalom vett erőt, nem testükön, mert csupa életerő voltak, hanem lelkükön. Rájuk tekintve, megértettem, hogy mit értett alatta Zibalbay, mikor azt mondá, hogy népe már megöregedett.

Még a sennornak fehér arcza sem inditotta őket csodálkozásra, bármily kü önösnek kellett is, hogy feltünjön előttük. Kissé tán megbámulták, mormogtak is valamit szakállának hosszu voltáról és szinéről, de aztán ennyi is volt az egész.

Azzal Zibalbay felé fordultak s mély torokhangon szólitották meg: Atyánk, üdvözlünk téged, s a kapitányuk által adott jelre földre vetették magukat előtte s karjukat kiterjesztve, ugy feküdtek ott, mintha halottak volnának.

— Keljetek fel fiaim! — mondá Zibalbay, s a kapitányhoz fordulva, mig amazok a magukkal hozott ételből falatoztak, beszédbe eredtek vele, de a mint én észrevettem, a mit hallott tőle, nem nagyon lehetett tetszése szerint.

Ezután aztán elrendelte, hogy üljünk fel a hordszékekbe, s lefelé indulván a hegyoldalon, egy óra mulva hátunk megett hagytuk az örök hó vonalát s beléptünk a cedrus erdőbe. Oly gyönyörü volt ezeknek a fáknak levélzete, hogy valósággal félhomály volt alattuk s majd minden ágról egy-egy csomó szürke spanyol zuzmó lógott alá és lengedezett a hegyek felől fuvó szélben.

A cedrus-erdők öve után tölgyerdőkhöz s azután mértföldekre terjedő gyönyörü tőzeglápokhoz értünk, melyeknek tetejé buja füvel és virágokkal volt boritva.

(Folyt. köv.)

Laptulajdonos: a **Csokonai-nyomda.**

NYILT-TÉR.

Vegyünk Schweizer-selymet!

Kérjen ön mintát fekete, fehér vagy szines ujdonságainkból, méterenként 1 kor. 20 fillértől 18 koronáig.

Különlegesség: **Selyemszövetek, látogatási-, menyasszonyi-, báli- és utczai-toilettekhez,** valamint **blousok, bélések** stb.-hez.

Ausztria és Magyarországban **közvetlen magánfeleknek** adunk el és a kiválasztott selyem-szöveteket **vám- és bérmentesen** a lakásra küldjük.

Schweizer & Co. Luzern
(Schweiz) selyemszövet-kivitel.

Kiadó urilakás

Kossuth-utczán 26. sz. alatt, földszint az utczára **5 szoba,** üveges előszoba és mellékhelyiségei **azonnal bérbevehető.** Szép udvar, jóvizü kut, mosóház.

Értekezhetni **Kardos László** Kossuth-utczai üzletében.

ELADÓ TÖLGYFÁK
900 szál

tölgyfa, nyárfa, vargafa

és jóminőségü 200 métermázsa

vágott cser eladók.

Értekezhetni III. kerület, Honvéd-utcza 62. sz. a.

Kőszén-kátrányt

legjobb minőségben

zsindely- és deszka-tetők,

továbbá **szőllő-karók behuzására,** mely által azok tartóssága kétszerte hosszabb. Továbbá **czulápok,** melyek a földbe ásatnak, keritések és gazdasági eszközök befestésére, hordókban 250 kilogramm körüli sulytartalommal 100 klgként 7 korona 50 fillér és 1000 kilogrammon felül pedig 100 klgként 6 korona 50 fillér árért, a hozzávaló hordókat pedig külön darabonként 3 korona árért, a gyártelepen ajánl a

Légszeszgyár igazgatósága Debreczenben.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Kossuth-utcza 13.

Apró hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Kossuth-utcza 13.

E rovatban az egyszeri beiktatás 10 szóig 40 fillér, minden további szó 2 fillérbe kerül, vastagabb betükből minden szó 2 fillérrel több. Vidékről beküldhetők az apró hirdetések postautalványnyal; a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is feljegyezhető. A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Szalmaözvegységem szabad órait egy kellemes hölgy társaságában óhajtanám eltölteni. **Ajánlatok „kis hamis“ czimen a kiadóhivatalhoz küldendők.** 33.

Eladó ház.

A Vörösmarty-utcza 5. számu, több rendbeli lakást tartalmazó, ujonnan épült ház, eladó. Értekezhetni a Takarék- és Hitelintézetnél a hivatalos órák alatt.

Eladó

egy hosszu, fiókos iróasztal, iroda számára. Értekezhetni Kossuth-utcza 13. szám alatt, a Csokonai-papirkereskedésben.

Pincze,

mely üveges borok beraktározására igen alkalmas, Kossuth-utcza 13. számu háznál kiadó. Értekezhetni ugyanott.

Melyik a legjobb szépitő folyadék?

a

MOLLITERGIN

mely puhává, fehérré, üdévé teszi az arcz és kéz bőrét, nem zsiroz s teljesen ártalmatlan.

Hatása meglepően gyors.

Kapható: **MIHALOVITS I.** a „Kigyó“-hoz cz. GYÓGYSZERTÁRÁBAN DEBREOZENBEN.

Egy üveg ára 1 korona.

CSOKONAI-NYOMDA
DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCZA 13. sz.

ELSŐRANGU KÖNYV- ÉS MŰNYOMDA ÉS KÖNYVKÖTÉSZET

Ajánlkozunk a sokszorositó-szakmába vágó mindennemü munkák elkészitésére. Modern berendezésünkkel és kitünő munkaerőnkkel a legnagyobb igényeket is kielégithetjük.

MINDEN MUNKA A LEGNAGYOBB GONDDAL KIÁLLITVA, MINDAMELLETT MÁS KEZDETLEGES KIVITELNÉL OLCSÓBB ÁRON.

Könyvnyomdánkban mindennemü egyszerü, de izléses nyomtatványok, valamint müvészies kivitelü diszmunkák készülnek és pedig:

KERESKEDŐK RÉSZÉRE:

Árjegyzékek, körlevelek, számlák, jegyzékek, levélpapirok és boritékok, czimkék, csomag-jegyek, áru-mintajegyek, bevásárlási könyvecskék, üzleti kártyák, csinos reklámplakátok és egyéb nyomtatványok.

TANINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Az összes naplók, osztálykönyvek, diszes bizonyitványok, havi és évi értesitők, jegyzőkönyvek és tankönyvek.

ÜGYVÉDEK RÉSZÉRE

A legtöbb nyomtatványt raktáron tartjuk, a készleten nem levőt pedig — bármily mennyiségben — raktári áron készitjük el.

PÉNZINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Mindennemü üzleti könyvek és egyéb kezelési nyomtatványok, u. m.: napiivek, lejárati jegyzékek, sorsolási értesitések és egyéb ismertetések csinos füzetekben, szerződések, kötelezvények, váltók, biztositéki okiratok stb.

VIGALMI BIZOTTSÁGOK RÉSZÉRE:

Izléses kivitelü báli meghivók, programmok, belépti jegyek, diszes tánczrendek stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA:

Eljegyzési és esketési jegyek és egyéb családi értesitések elegáns kartonra vagy mindennemü uj divatu finom papirra nyomva, névjegyek, levélpapirok stb.

Nyomatott a „Csokonai“-nyomdában Debreczenben.